

שולמית אלוני והרופא הרוסי

אבי זנוב

ח"כ אלוני
האם הזניחה את בריאותה?

לפני שבועיים התפרסם בחדר שות ראיון עם ח"כ שולמית אלוני. היא סיפרה על מחלתה, על הטפיל שגדל לממדי כדור, על הניתוח. איני מערער על זכותו של אדם לסיפוי עצמו דברים אינטימיים ביותר. לשולמית אלוני יש נטייה מיוחדת לכך. ראינו אותה מצולמת בטלוויזיה במיטה לא כל כך מסודרת, נחרר השניה שלה. אך זה עניינה. גם הפעם לא הייתי מתייחס לרבי ריה. אלמלא נאמרו ככל זאת עליידי אישיות ציבורית שחיבת להיות אחי

ראית לדברים שהיא אומרת וחייבת להיות מודעת לחשיבות כל מילה וכל מישפט היוצאים מפיה. אלוני מספרת שכבר ב-1970 מצאו אצלה הינוקוקוס בכבד, אבל הוא לא היה פעיל, לפי הגדרתה. לכן לא טיפלה בו במשך 17 שנים אחרי גילוי המחלה. נרמה לי שאלוני קצת הזניחה את עצמה, בכך שלא טיפלה בזמן במחלה. ייתכן שהתקפיה הלב והתקפיה האולקוס היו קשורים בצורה כלשהי עם מחלתה העיקרית.

קושיות לפסח

1. גילוי אמריקה

לפני החג התבשרנו על גילוי מהי פכני של "מכשיר נגד כאבים". קראנו בעיתונים, שמענו ברדיו, ראינו בטלוויזיה. קיבוץ גינוסר המציא קופסה קטנה, שבכוחה לשכך סוגים שונים של כאבים. גם שמענו שמישהו כבר קנה את המכשיר ב-1000 דולר, והרגיש הקלה אחרי השימוש בו. כי תוכנית ערב חדש ראינו חברי קיבוץ ורופא, שהיו אמורים להעיד על חשיבותו הרבה של המכשיר.

נמסר מפי הממציאים, שאין רומה להמצאתם בשום מקום, והמכשיר יביא גאולה לעולם הסובלים. כאשר שאל המראיין אם המכשיר יכול להקל על כאבי אוזניים, התשובה הייתה — לא! כאבי גרון? לא! כאבי ראש? לא! כאבים הנגרמים עליידי סרטן — גם לא! עליידי מחלות כלי-הדם? לא!

ובכן, על איזה סוג של כאבים משיפיע מכשיר הפלא? התשובה הייתה: אם נצמיד את המכשיר למוקדי הכאבים בגב, ניתן למתן את הכאב!

אין שום חידוש בהמצאה המהפכנית. טיפול נגד כאבים עליידי מכשיר רים המייצרים גלים קצרים, חום או יוניזציה קיימים זה עשרות שנים, וגם מכשיר קטן נידר, הרומה להמצאת קיבוץ גינוסר, והנמכר ככל הנאות, החשמל באירופה מזה 15 שנה לפחות.

אינני יכול להבין מדוע אנו וקוקים תמיד לסנסציות שאין להן שחר, כדי להוכיח את גאונותנו. האם אין דברים ממשיים בחברה שלנו, שבהם נוכל להתגאות?

2. תירגום מיסתורי

יומיים לפני החג התקיים בבניין הוועדה הפועל של ההסתדרות כינוס רופאים. למחרת רווח עליו בעיתונות כעל כינוס של איגוד רופאי ההסתדרות הכללית. הושמעו נאומים של שרת הבריאות, שושנה ארבל-אלמוליו וישראל קיסר, וכמוכן יו"ר האיגוד, הר"ר ישראל קורן.

לא הייתי מתייחס לאירוע זה כלל — עוד נאומים חסרי תוכן משמעותי — אלמלא הנסיבות המיוחדות הקשורות באירגון האירוע הזה. בעיתונות בשפה הרוסית התפרסמו מודעות; קריאה לרופאים יוצאי ברית המועצות להשתתף בכינוס שאורגן עבורם במיוחד. "רק אתם, יוצאי ברית המועצות, יכולים להביע את דעתכם

שרת-בריאות ארבל
להיות קרובה

ולהשפיע על השינויים במערכת הבריאות" נאמר במודעה. באותו הנוסח, ללא כל שינוי, התפרסמה בעיתון בשפה הרוסית קריאה לרופאים יוצאי-רומניה; "רק אתם, יוצאי-רומניה, יכולים להביע את דעתכם ולהשפיע על השינויים במערכת הבריאות".

הפיקנטיות במודעות האלה היא בכך ששתי הקבוצות נקראו לכינוס באותה השעה ובאותו המקום. הם לא ידעו שמטרת התכנסותם באותו מועד תוכננה, קרוב לוודאי, להוכיח כי ארבל-גורדופאי-ההסתדרות אכן קיים, ושחבריו מסוגלים למלא אולמות. זאת הסיבה שלמחרת הכינוס הוא הוצג לפני העיתונאים ככינוס של חברי האיגוד, למרות שמשותפים לא ידעו כלל שיש אמנם הכ שייכים לאיגוד זה.

האם חייבת ההסתדרות לכונן כספיי ציבור על איגוד שלמעשה לא קיים כלל?

כאשר נשאל יו"ר האיגוד, הר"ר יש"ר ראל קורן, על צורת התכנסותם של חברי האיגוד והמודעות שפורסמו בעיתונות, ענה בתמימות: "שלחנו להם מודעות בעברית, והם תירגמו אותן בצורה בלתי-נכונה לרוסית ולרומנית".

3. שלט קרוב

הודעה מאוד משמחת לציבור בצפון הארץ:

שרת-הבריאות החליטה לפתוח, אחרי החג, לישבה שלה בחיפה. בנוסף על לשכות השרה בירושלים ובתל-אביב. כמוכן, הסיבה לכך היא רצון לנהל את בתי-החולים שבאיזור הצפון בצורה יעילה יותר. אך נרמה לי שזה ביד בודכספים בלתי-מוצדק. תחת לייעל את המערכת, יסבך עוד יותר את הניי, שהוא כושל גם בלי זה.

האם הסיבה לפתיחת הלישבה היא הרצון לקרב לפחות פעם-פעמיים בשבוע את שרת-הבריאות למעונו של המנכ"ל החדש של משרד-הבריאות, הר"ר רב גולן?

חולים פסיכיאטרים בארץ, מספרים על אישפוזים מיותרים בבתי-חולים פסיכיאטרים, על היעדר ביקורת מטעם משרד-הבריאות, ועל טיפולים מיותרים. הם טוענים שהמצב דומה, ולעיי-תים אפילו גרוע יותר מזה השורר בביתי-חולים פסיכיאטרים בברית-המבר-עצות.

ישנם מקרים של התאבדות בתוך בתי-החולים. כך, לדוגמה, ב-31 בינואר 1987 התאבד ציון ביטון, ממחלקת-שיקום בבית-חולים פסיכיאטרי בבאר-שבע.

בעיקבות כל הידיעות הללו, שהגיי עו למערכת, פניתי ב-2 בפברואר 1987 למנכ"ל משרד-הבריאות, הר"ר רב גולן, וביקשתי אישורו לבקר בכמה מביתי-חולים לחולי-נפש ולראיין את ראשי שירותי בריאות הנפש של משרד-הבריאות. לא התכוונתי לפרסם אף לא מילה אחת ללא כירור ובידיקה. לי-ראבובי ולהפתעתי, ב-4 בפברואר 1987 נעניתי בסירוב, ללא כל הסבר.

מחוסר ברירה, ובתוקף חובתי הציבורית, אני מפרסם שורות אלה ומקווה שמנכ"ל משרד-הבריאות יסקל מח"דש את בקשתו. וכי ממה מפחד הר"ר רב גולן?

המנהל הכללי

משרד הבריאות
ירושלים
4.2.1987

לכבוד
ד"ר י. נודלמן
ת"ד 5349
באר-שבע

ד"ר נודלמן הנכבד,

הנדון: כתבה בנושא שירותי בריאות הנפש
מכתבך מיום 2.2.87

התשובה לבקשתך היא שלילית.

ככבוד רב

ד"ר רב גולן

כטענה שבנס נפטר בעת אישפוזו במחלקת נוער בבית-החולים שלוותה.

טיפול הנפש: מוסד לענישה?

ריאות שולל ממנה רישון לעסוק ברפואה כטענה שהיא חולת-נפש. רופאה בת 51, ותיקה בקופת-החור לים מכבי, אושפזה בבית-החולים ל"חולי-נפש גהה, ולרבריה נעשה הדבר בגלל סיכסוך בעבודה.

במערכת התקבלו מיתכנים רבים של אורחים, שטענו כי אישפוז ללא הסכמתם וללא צורך בבית-חולים פסיכיאטרי, כך משה חובב מקיראון, שעתר לבג"ץ. רבים הטוענים שאושיפוז בבתי-חולים פסיכיאטרי בניגוד לחוק, בניגוד לתקנון, ואף טופלו שלא לצורך בשוק חשמלי.

טענות רבות הושמעו גם בניין התייחסות גסה, ולעיתים אכזרית, עד כדי התעללות פיסית ממש. הוריו של עופר חגל ז"ל, בן 18 וחצי, הגישו לאחרונה תלונה למיטרתת כפר-סבא,

לאחרונה התרבו טענות אורחים על ליקויים חמורים בשירות לבריאות הנפש. טוענים שהמיסד, ואנשים שונים, מנצלים את שירותי בריאות הנפש לחיסול-שבונות עם מתנגדיהם, שהתרכו אישפוזים בבתי-חולים פסיכיאטריים של אנשים בריאים כנפשם. כדי להכפיש את שמם ולסלקם מקום עבודתם.

מקרים אלה ידועים אף מקרב הרופאים עצמם. כך הר"ר עמנואל הראל, 32, סגן בצה"ל, שעתר לבג"ץ נגד הרופא הראשי של צה"ל, בטענה שביצה"ל קבעו שהוא חולה-נפש כיוון שצתלונן על איסדרים. בג"ץ הוציא צו נגד הרופא הצבאי.

הר"ר נינה ינובסקה ככלה עצמה בשרשרת-בחול מול לישבת ראשיה-ממשה, במחאה על כך שמישרד-הבי-